

Digitoll – Tolletatens nye hovedløp for næringslivet

For å håndtere det stadig voksende omfanget av varer som krysser grensen er tolletaten avhengig av å digitalisere en rekke prosesser. Digitaliseringen, sammen med den nye oppdelingen av tolloven som kommer fra nyttår, vil også bidra til å sikre harmonisering med EU-regelverket.

Tollrådgiver
Helene Øien Hval
Senior Manager, BDO Advokater

Ikke minst vil digitaliseringen føre til en mer effektiv og sømløs grensepassering der varer det ikke er behov for å kontrollere eller behandle manuelt, vil bli frigjort automatisk.

Har tatt lang tid

Prosjektet «nytt hovedløp for næringslivet» ble presentert fra Tolletatens side under tolldagen i november 2018, men det kan se ut som prosjektet ble nedprioritert under Tolletatens omstrukturering der de gikk fra regioner til divisjoner, i og med at det på nytt ble lansert som et nytt og spennende prosjekt under tolldagen i november 2021.

I tildelingsbrevet fra Finansdepartementet til Tolldirektoratet datert desember 2021 skriver departementet at tolletaten skal prioritere arbeidet med digitalisering og utvikling av nytt hovedløp for innførsel av varer for næringslivet, der målet er en sømløs og i størst mulig grad automatisert grensepassering, i kombinasjon med god etterlevelse og effektiv kontroll av varestrømmene.

Videre står det at dette i hovedsak skal skje gjennom forbedring av systemstøtten på kontrollområdet og løsning for

ekspressfortolling, og at etaten i så stor utstrekning som mulig må benytte IKT som virkemiddel for å gjøre det enklere for reisende og næringslivet, samt å effektivisere interne prosesser.

Det kan se ut til at tildelingsbrevet fra Finansdepartementet satte fart på prioriteringen.

Hva Digitoll er

Gjennom Digitoll-konseptet er målet å fjerne tidkrevende og manuelle prosesser ved innførsel av varer til landet for næringslivet. Hovedforutsetningen for å få til dette er at tolletaten får informasjon om varene levert digitalt før eller senest ved grensepassering. Tollerne kan da behandle og risikovurdere informasjonen allerede før varene kommer til landet. Dersom varene viser seg å ikke ha behov for ytterligere kontroll eller manuell behandling, kan lasten frigjøres før for eksempel traileren kommer til grensen ved å gi varen eller lasten status «ikke-kontroll ved ankomst».

Det innføres to viktige grep fra etatens sin side for å sikre dette konseptet.

Direktekjøringsordning avvikles

For det første vil dagens direktekjøringsordning, der varer kan kjøres direkte til varemottaker og deklarerer inntil ti dager etter grensepassering, bli avviklet. Dette gjøres for å sikre at Toll-

etaten mottar vareopplysninger før eller senest ved grensepassering. Det er foreslått at denne avviklingen skal skje i tre trinn (tidsplanen har vært sent på høring, med frist 1. november 2022):

Trinn 1: 1. januar 2023: Nytt tollregelverk trer i kraft, der hovedregelen er at det er krav til innlevering av deklarasjon før eller senest ved grensepassering på alle tollprosedyrer. Direktekjøringsordningen vil her, som en overgangsordning, videreføres uten dette kravet.

Trinn 2: September/oktober 2023: direktekjøringsordningen videreføres med krav til deklarasjon før eller senest ved grensepassering.

Trinn 3: Mars 2024: Direktekjøringsordningen avvikles for alle transportmåter.

Digital melde- og opplysningsplikt

For det andre innføres det en digital melde- og opplysningsplikt. Med denne plikten vil Tolletaten få den fullstendige oversikten over hvilke varer som ankommer landet, med hvilket transportmiddel, hvor og når.

Systemstøtten for å kunne gjennomføre en digital levering vil innføres gradvis for ulike transportformer, og skal etter planen innføres som hovedregel fra januar 2025.

Allerede fra november 2022 åpnes muligheten for innlevering av melde- og opplysningsdata digitalt, for de som ankommer på vei ved Ørje og Svinesund tollsteder. Fra 1. januar 2023 skal muligheten være åpnet ved at øvrige tollsteder på vei og fergeankomster skal kobles på fortløpende. Fra oktober 2023 skal flyfrakt være innlemmet, og sjø og jernbane skal kobles på i juni 2024.

Tolletaten vil tilby standardiserte maskin-til-maskin tjenester (API-er) som alle aktører skal bruke for å sende inn digital melde- og opplysningsinformasjon før eller ved grensepassering. Deklarasjoner skal fortsatt sendes inn via TVINN. Ytterligere detaljer rundt den tekniske informasjonen kan leses på Tolletatens hjemmeside www.toll.no.

Næringslivet har fått være med i utformingen av konseptet

Ifølge Tolletaten har en tett og god dialog med næringslivet vært helt sentralt i dette arbeidet, i og med at omleggingen innebærer at både etat og næringsliv må

samhandle på nye måter, blant annet gjennom omstilling og tilpasning i både systemer og arbeidsprosesser.

Gjennom løpende dialog og møter med næringslivet er det forsøkt å finne forståelse for hvordan endringene vil virke inn på rutiner, arbeidsoppgaver og prioritering hos bedriftene, og hvordan informasjonsbehovet hos speditører, transportører og de som importerer og eksporter varer skal dekkes.

I henhold til flere av høringsvarene, blant annet ifra NHO Logistikk og Transport og Advokatforeningen, som har kommet inn i forbindelse med omleggingen til nytt system og utviklingen av direktekjøringsordningen, er ikke næringslivet helt enige i veien fremover. NHO LT nevner blant annet at det ikke foreligger tilstrekkelig informasjon om de planlagte prosessene, og at høringsprosessen bør være ferdigstilt før det settes en dato for nedtrapping og avvikling. I tillegg til at avviklingsdatoen er satt for tidlig, ønsker man at det tillates bruk av transitt til tollager som et verktøy for avviklingsordningen.

Effektene av arbeidet med et nytt hovedløp vil være merkbar for næringslivsaktører, forhåpentligvis både i form av redusert tidsbruk ved og etter grensepassering, og fordi varene kan fristilles ved grensepasseringen. Før man når gevinstene av dette prosjektet, er det ingen tvil om at omleggingen også vil medføre en betydelig og krevende prosess med blant annet et større bemanningsbehov på kveldstid og i helger for næringslivet.

Tolletaten er på sin side bare positive og mener Digitoll vil gi aktører som etterlever regelverket og som leverer informasjonen tidlig, et konkurransefortrinn siden varene blir frigitt raskt. Selvfølgelig i tillegg til at endringene ganske sikkert vil kunne innebære en omfattende ressurseffektivisering og bedre vareførselskontroll for etaten.

Mer informasjon om Digitoll og de forskjellige tidsplanene kan du lese mer om på www.toll.no.

Kilde: www.toll.no

Kryssord, løsning side 19

			3,14	SLANG-ORD FOR FENGER	↓	FARGE-LØS GASS	↓	RYDDE	AVGIFT FOR DE RIKESTE	TIDS-ENHET SELSKAPSFØRK.	↓	
												↓
				KNEL		REKLA-MEINN-SLAG						↓
				SVENSK PAR-DANS				BERGV-UTTRYKK			SILDE-FISK	↓
SKOG-GUD	KUNST-DOLLNER		→					BE-SATT				
				KDEGLE	BE-STAR	LENGSEL	ADV. OG PREP.	KUNSTIG AP-NING	KOM-MUNE I NORDLAND			
VIKTIG-HET								"DET VIL SI"			BILKJ. TEGN SLOVAKIA	
GLØDEN NETT-VERK						DEKA		VERDI-PAPIR				
					ROMER-TALL 1000	→	GASS	SPORTS-UTSTYRS-PRODU-SENT	STORT VARE-HUS			
SYSTE-MATIKK								MORAL TIDL. LASTEBIL-MERKE				↓
EN BEHN			↑		TIL-PASSET						HARSK, TRÅ	
					TO LIKE		LEKER		LITEN KULE		TIDL. EF	↓
												↓
			↙									↙

Kryssordforfatter: Rolf Bangseid